

Förslag till utskottsinitiativ om elpriskompensation och energieffektivisering

En rättvis och träffsäker elpriskompensation

Regeringen har presenterat ett förslag om kompensation till hushållen för de höga elpriser som drabbat många under vintermånaderna. Vänsterpartiet och Miljöpartiet sympatiserar med detta ändamål, men anser att kompensationens utformning har ett antal betydande brister. Först och främst tar det inte hänsyn till hushållens ekonomi. De hushåll som drabbats hårdast är inte utgångspunkt för förslaget. De hushåll som har en elförbrukning lägre än förbrukning 700 kWh i månaden, men ändå betalar mycket i relation till hushållets inkomst får inte del av stödet. Inte heller priset som konsumenten betalar påverkar stödet. Hushållen i de olika prisområdena ges samma summa stöd per ersättningstrappsteg, även om elpriset hushållen betalar skiljer sig åt betydligt mellan elprisområde 1 och 2 jämfört med elprisområde 3 och 4.

Elpriskompensationens utformning

Vänsterpartiet och Miljöpartiet vill se ett system där de hushåll som drabbats ekonomiskt hårdast får mest ekonomiskt stöd. Därför föreslår vi en ersättningsmodell som är utformad med dubbla trappsteg med 20 % högre ersättning till elprisområde 3 och 4 och 20 % lägre ersättning till elprisområde 1 och 2, jämfört med regeringens förslag, samt där det lägsta ersättningstrappsteget för att få stöd börjar på 300 kilowattimmar jämfört med regeringens förslag där det lägsta nivån för att få stöd börjar på 700 kilowattimmar. Fördelen är att fler hushåll med lägre elförbrukning får ta del av ersättningen, samtidigt som hushållen i de dyrare prisområdena, elprisområde 3 och 4, får en större andel av stödet. Elprisområde 1 och 2 har haft en lägre elpriskostnad per förbrukat kWh jämfört med elprisområde 3 och 4. Stödet riktas därför tydligare emot dem som har drabbats ekonomiskt hårdast av elprisuppgången under vintern med en ersättningsmodell med dubbla trappsteg.

Förslaget innebär följande för respektive elprisområde:

Kompensation för elprisområde 3 och 4 med max stöd 1800 kr per månad:

300k kWh-549 kWh per månad: 90 kronor per månad, sammanlagt 270 kr för tre månader
1700 kWh per månad: 1800 kr per månad, alltså totalt 5400 kronor för tre månader

Kompensation för elprisområde 1 och 2 med max stöd 1800 kr per månad:

300 kWh-549 kWh per månad: 50 kronor per månad, sammanlagt 150 kr för tre månader
2 100 kWh per månad: 1800 kr per månad, alltså totalt 5400 kronor för tre månader

Kompensation för höga elpriser riktad till låginkomsthushåll

Vänsterpartiet och Miljöpartiet föreslår ett kompletterande stöd som vänder sig till låginkomsthushåll. Stödet innebär ett tillfälligt tillägg i form av ett schablonbelopp som läggs till bostadsbidraget och bostadstillägget för såväl ålderspensionärer och personer med sjuk- och aktivitetsersättning. Förslaget innebär att:

Bostadsbidraget höjs med ett schablonbelopp om
150 kr/mån för boende i lägenhet med 1–2 rum
250 kr/mån för boende i lägenhet med 3–4 rum
400 kr/mån för boende i lägenhet med 5 rum eller fler
400 kr/mån för boende i hus

Bostadstillägget för pensionärer och personer med sjuk- eller aktivitetsersättning höjs med ett schablonbelopp om 200 kr/mån för boende i hyrd bostad eller bostadsrätt och 400 kr/mån för boende i eget hus. Tillägget betalas ut under tre månader och bör i den mån det är möjligt utformas så att det inte påverkar utbetalningen av försörjningsstöd, äldreförsörjningsstöd, särskilt bostadstillägg, hemtjänstavgift eller motsvarande. De offentligfinansiella effekterna av att införa tillägget uppskattas till ca 400 miljoner kronor för år 2022.

Skynda på energieffektiviseringen

Det mest effektiva sättet att sänka våra elkostnader och underlätta elektrifieringen är att minska behovet av el där det är onödigt stort. Därför vill Vänsterpartiet och Miljöpartiet att ett konverteringsstöd införs för hushåll som vill ersätta sin direktverkande el med fjärrvärme, bergvärme eller effektiv värmepump. Detta skulle sänka priserna rejält för de hushåll som drabbats absolut hårdast av höga elpriser i vinter. Vårt förslag är att systemet ska börja gälla omedelbart, så att renoveringar kan ske under året och ny teknik vara installerat redan till hösten. Vi vill att konverteringsstödet läggs in i det gröna avdraget, som idag innehåller stöd till solceller, batterier och laddboxar. Stödet ska vara 50% av arbetskostnaden. Beräknas kosta ca 300 miljoner.

Förslag till beslut:

- Riksdagen tillkännager för regeringen att den beslutade elpriskompensationen ska ersättas med en kompensation enligt den modell som beskrivs ovan.
- Riksdagen fattar beslut om en tillfällig höjning av bostadsbidraget samt bostadstillägget för pensionärer med sjuk- eller aktivitetsersättning under tre månader enligt vad som beskrivs ovan, och anslår medel till utgiftsområdena 10, 11 och 12 för dessa ändamål
- Riksdagen tillkännager för regeringen att den ska återkomma med ett förslag på konverteringsstöd enligt beskrivningen ovan.

Ali Esbati, Vänsterpartiet

Janine Alm Ericson, Miljöpartiet de Gröna